

[Udenrigsministeren.]

hold til østlandene. Adskillige tegn har i den senere tid angivet en voksende vilje hos de østeuropæiske lande til øget samkvem med Vesteuropa. Danmark kan kun ønske en sådan udvikling velkommen og bestræbe sig for at fremme den på alle felter, politiske, kulturelle og handelsmæssige.

Hvad det sidste angår, traf regeringen som bekendt sidste forår beslutning om at gennemføre en mere liberal handelspolitik over for disse lande.

Beslutningen gik i korte træk ud på, at der skulle tilbydes østlandene fri bevillingsudstedelse for eksport til Danmark af en række nærmere angivne varer — under visse forudsætninger, særlig at vi fik mulighed for at gribe ind i tilfælde af eventuel markedsforstyrrende import.

Disse retningslinjer er herefter fulgt i de nye langtidsaftaler, vi i løbet af 1965 har indgået vedrørende samhandelen med Polen, Rumænien og Bulgarien for tidsrummet 1966-70. Det er nu tanken at tilbyde de andre østeuropæiske lande langtidsaftaler efter samme principper, efterhånden som de nu gældende vareudvekslingsaftaler udløber. Således skal der nu til foråret forhandles om en ny langtidsaftale med Czekoslovakiet, og under mit besøg i Prag sidste efterår havde jeg lejlighed til en foreløbig drøftelse med den czechoslovakiske udenrigshandelsminister herom.

Med vor største handelspartner i Østeuropa, Sovjetunionen, har Danmark allerede en 6-årig vareudvekslingsaftale, der løber til og med 1969, og vi kan med tilfredshed konstatere, at i de senere år har samhandelen med Sovjetunionen vist en stigende tendens.

Endelig skal jeg til slut gøre nogle ganske enkelte bemærkninger om det nordiske samarbejde.

Som tidligere nævnt er der gennem EFTA sket en bemærkelsesværdig udvikling af samhandel og industrielt samarbejde mellem de nordiske lande. I første række er dette

kommet samhandelen med industrivarer til gode. På landbrugsområdet har vi hos Sverige fundet en vis forståelse for vore ønsker, og dette har igen i et vist omfang givet sig praktiske udslag, som må hilses med tilfredshed. Regeringen finder dog fortsat, at der er behov for stærkt forbedrede afsætningsmuligheder for vore landbrugsvarer i Norden, og som nævnt af statsministeren i svaret på et spørgsmål fra hr. Anders Andersen vil der i næste uge finde forhandlinger sted med Sverige om forbedrede afsætningsforhold for vore landbrugsvarer, herunder kød, kvæg og ost. I forholdet til de øvrige nordiske lande er det desværre meget beskedt, hvad Danmark hidtil har kunnet opnå på landbrugsområdet.

I de senere år er der bl. a. i Nordisk Råd fremsat forskellige forslag om udbygning af det nordiske økonomiske samarbejde. På Nordisk Råds session i Reykjavik sidste år vedtoges en generel rekommandation herom, og der foreligger til sessionen i slutningen af denne måned et antal medlemsforslag omfattende bl. a. harmonisering af de nordiske landes toldsats over for andre lande og skabelsen af et fællesnordisk landbrugsmarked.

Regeringens holdning til disse forslag er naturligvis påvirket af vor stilling til de europæiske markedsproblemer. Går vi ind i en nordisk toldunion — eller blot en nordisk toldharmonisering, der i denne henseende får samme virkning — må hensigten være på længere sigt at skabe et vidtgående økonomisk fællesskab i Norden. Toldharmonisering i sig selv rummer ikke store fordele for Danmark, tværtimod må vi regne med, at det fælles toldniveau i givet fald både for færdigvarer og råvarer vil komme til at ligge højere end det nuværende danske toldniveau.

Det er klart, at et nordisk økonomisk fællesskab af denne art må begrænse vor handlefrihed i forhold til andre markedsdannelser. Regeringen har derfor foreløbig taget det standpunkt, at man kun vil gå ind i omfattende undersøgelser af told-